

MÉSZÁROS GYURI

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon túl, volt egy mészároslegény: Mészáros Gyuri volt a neve. Nem volt párja ennek a legénynek hét pusztá faluban: bárd helyett öklével ütötte le a bikát, olyan nagy volt az ő ereje.

Egyszer mit gondolt, mit nem Mészáros Gyuri, nem egyebet egy nagy semminél, elég az, hogy elbúcsúzott apjától, anyjától, minden atyafiától, s elindult, hadd lásson országot-világot.

Ment, mendegélt hetedhét ország ellen, s hetedik nap este rengeteg erdőbe ért. Nézett erre, nézett arra, ha valahol tűzvilágot látna, s hát csakugyan egyszerre tűzvilág lobban ki a fák közül. Elindul a tűzvilág felé, de mégis meggondolta, hátha zsványok tanyáznak ott, s másfelé fordította az útját. Azám! Alig lépett egyet-kettőt, megint előtte volt a tűzvilág. Ismét megfordul, ellenkező irányba indul, de fordulhatott-indulhatott, a tűzvilág mindig arra lobogott, amerre ment.

- Ej - mondta Gyuri -, egy életem, egy halálom, többet nem forgok erre-arra, mint a kergeteges* juh - s egyenest a tűznek tartott.

Odaér a tűzhöz, s hát nem volt akörül egy fia zsvány sem: egy vénasszony ült ott, s szítogatta a tüzet, harizsálta* a ragyogó fényes parazsat. Köszönt nagy bátran:

- Adjon isten jó estét, öreganyám!

- Fogadj isten, fiam! Hát te hol jársz, ahol a madár se jár?

- Szállást keresek, öreganyám, ha találnék.

- Bizony, ha szállást, én adhatok, de előre megmondom, hogy az én házamba minden éjjel tizenkét órakor ördögök járnak, s jaj annak, akit ott találnak.

- Nem bánom én, öreganyám, csak jó ágyat vessen nekem, a többi az én dolgom.

A vénasszony mormogott valamit magában, pislogtatott a vércseszemével, s bevezette a legényt a szobába, ott jó ágyat vetett neki, s azzal otthagya.

Lefekszik a legény, hamar el is alszik, de bezzeg nem sokáig aludt, mert tizenkét órakor ütni, döngetni kezdik az ördögök az ajtót, ablakot, s olyan lármát, zimórét csaptak, hogy csak úgy táncolt belé a ház. Gyuri sem veszi tréfára a dolgot, felugrik az ágyból, kezibe kapja a botját, s várja, hogy mi lesz most. Hiszen várhatta, mert egyszerre csak nagyot reccsent-roppant az ajtó, az ajtón behengeredett egy láda, a ládából kipattant egy hosszú bot, a bot végén egy veres sapka, s egyenest Gyurinak tart. Hanem Gyuri is tudott valamit az ördögök mesterségéből: leütötte a veres sapkát a botról, a sapka az ágy alá gurult, s merthogy az ördögnek ebben a sapkában volt az

ereje, az is bebújt az ágy alá, s meg sem moccant. Abban a pillanatban Gyuri kiugrott az ajtón, keresztet húzott rá, hogy az ördög meg ne mozdulhasson (mert a kereszttel meg lehet kötni az ördögöt, úgy láttam, mint ma!), s meghúzódott az ereszben, az ajtó sarkában.

Aközben hajnalodott, a kakasok elkezdettek kukorékolni, s az ördögök mind hazatarodtak az országukba. Amint az ördögök eltakarodtak, Gyuri is elállott az ajtó sarkából, s bement a vénasszony konyhájára. Hát, uramteremtőm, mi volt ott! Rettentő nagy lánggal lobogott a tűz, a tűz felett egy szörnyű nagy üstben forrott, zubogott a szurok, s a tűzhely előtt egy szépséges szép leány sírdogált magában, s kavargatta a szurkot.

Kérdi Gyuri:

- Mért sírsz, húgocskám?

- Jaj, lelkem, ne is kérjje, van, mért sírjak, keseregjek, mert ezt a forró szurkot gyenge testemnek kavaram.

- Hát azt neked ki parancsolta?

- Az a vénasszony, aki kendnek szállást adott. Szolgálónak fogadott, de nem annak kellettem: boszorkányt akar csinálni belőlem is, s merthogy nem akarok az lenni, ebben a szurokban ízzé-porrá égeti testemet.

- Ejnye, ilyen-olyan, szedtevette - morgolódott Gyuri -, de már abba én is beleszóllok! Ne félj, húgom, csak kavard a szurkot, szítsad a tüzet, hogy mennél forróbb legyen a szurok, mert bizony mondom, hogy a boszorkány feredője lesz az! Én most ismét visszahúzódok az ajtó sarkába. A boszorkány úgyis azt hiszi, hogy az ördögök széttéptek. Mikor aztán jó a boszorkány, előugrom, s tudom, nem menekszik meg a kezem közül!

Azzal a legény visszahúzódott az ajtó sarkába, a leány meg csak szítogatta a tüzet, keverte a szurkot.

Hát egyszerre csak jó a boszorkány, s kérdi a leányt:

- Zubog-e már a szurok?

- Zubog, öreganyám, zubog.

- Hát akarsz-e boszorkány lenni?

- Nem - mondotta a leány.

- Másodszor is kérdem, akarsz-e boszorkány lenni?

- Nem akarok!

- Harmadszor s utolszor kérdem, akarsz-e boszorkány lenni?

- Mondtam már, hogy nem!

- Bizony ha nem: uppá, belé az üstbe!

De Gyurinak sem kellett több: előugrott az ajtó sarkából, be a konyhába, megfogja a boszorkányt, felkapja, egyszer-kétszer megkerimbáboztatja* az üstben. Egy szempillantás alatt ízzéporrá égett a boszorkány, csak a nyelve maradt meg: ezt a szurok sem tudta megégetni, ugrált, táncolt az üstben, csúfolkodott Gyurival.

- Megállj - mondta Gyuri -, mindjárt nem csúfolkodol!

Szaladt a szobába, hozta a kését, hogy összevagdálja a boszorkány nyelvét, de a kés nem fogta, százszor is visszapattant a szőrös nyelvről.

Akkor kapta a botját, azzal ütötte-verte, de hiába, a boszorkány nyelve még jobban ugrált, táncolt s csúfolkodott.

Megmérgeződött Gyuri, de erősen, kikapta a nyelvet a szurokból, tűzbe dobta, de még a tűz lángja sem tudta megégetni, tovább ugrált, tovább táncolt, s csúfolkodott vele.

No, most mit tegyen? Kikaparta a nyelvet a tűzből, vette a bárdját, s annak a fokával addig verte, döngette, míg egyszerre csak meglapult a nyelv, s többet meg sem mozdult.

- No most, húgom - mondotta Gyuri -, kettőnké a világ! Gyere velem, az én hazámba, én a tied, te az enyim, ásó, kapa s a nagyharang válasszon el minket!

Bezzeg a leány egy szóval sem mondta, hogy így meg úgy, mert erősen megtetszett neki a bátor legény. Előbb azonban, hogy elindultak volna, lementek a pincébe, ott annyi volt az ezüst meg az arany, hogy elég lett volna egy vármegyének. Amit elbírtak, elvittek, a többit ott hagyták, hadd maradjon másnak is. Szépen hazamentek, nagy lakodalmat laktak, hét nap s hét éjjel folyton táncoltak, akkor abbahagyták.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.